

Ce însemna (ce presupunea) oare noul Program de grant-uri al fundației Guggenheim de pe atunci (1926 probabil) ? Co-autorul își declină competența de a afla de pe un internet "atât de liber" ce cheltuieli se decontau (ce se plătea prin acel grant). Dar cu certitudine, Dl. Isamu Noguchi știa foarte bine, căci ulterior "vânează" și alte grant-uri (nu de la aceeași fundație). Efectuând călătorii din cele mai exotice și extravagante (inclusiv pentru investigarea schițelor sau machetei unui proiect al Maestrului rus Vladimir Tatlin dedicat Internaționalei a III-a, dar nerealizat). Altfel spus, călătorea pentru a cunoaște, a schimba opinii, pentru a vedea alte viziuni, alte opere de artă. El însuși realizează machete de proiecte sculpturale și peisagistice care nu se vor mai realiza. Ca și Brâncuși, are propriul său proiect pentru un templu budist (solicitare a unui maharajah schimbător, fluctuant).

Isamu Noguchi nu ajunge tocmai întâmplător la Maestrul gorjean Constantin Brâncuși. Probabil că lecțiile Maestrului de sculptură erau sensul bursei sale pariziene. Probabil, Maestrul fusese contactat în scris printr-o scrisoare de care poate nici măcar nu mai avea măcar habar dacă nu fusese nimeni să i-o traducă. E îndoielnic și că ei doi trebuiau să locuiască împreună. Probabil acesta a fost un aranjament Noguchi-Brâncuși care i-a permis mai tânărului Isamu Noguchi să-și prelungească șederea spre cca. șapte luni (în baza sumei alocate disponibile).

Oricum, găzduirea la Maestru permitea utilizarea timpilor necesari deplasării pentru studiu. În mod sigur, după depășirea asperităților de contact dintre cei doi. Probabil și costul lecțiilor erau incluse, deși neclar: astfel spus, Constantin Brâncuși avea obligația să îl învețe despre sculptură (mai ale despre cea în piatră; probabil scopul pentru care artistul brito-japono-american venise cale lungă până la Paris și fusese introdus spontan de scriitorul Robert McAlmon care era unul dintre pelerinii itineranți care îi vizitau atelierul lui Brâncuși. Pentru aceste lecții, brito-japono-americanul lucra diminețile pentru Maestru). Dar cel care gospodărea banii trebuie să fi fost Noguchi. El se ocupa poate și de contactele artistului cu

lumea exterioară: mici cumpărături, comisioane, curierat (?), probabil mai ales dimineța. Presupunem că amândoi erau matinali: Noguchi trăise cu mama sa și sora sa o perioadă bună în Japonia, unde se reîntorsese tatăl său (recăsătorit, căsătorie din care apar și nouă copii). Obligația de a finaliza proiecte literare cu Dl. Noguchi tatăl o obligase pe britanica devenită americană la această opțiune (sora domnului Noguchi, viitoare balerină de succes, se va naște în Japonia din tată japonez neprecizat).

Deci, dacă televiziunea sighet on-line dorește co-finanțarea unei producții (ecranizări care în mod normal ar fi o producție româno-brito-japoneză) despre cei doi artiști, în aceasta vor trebui cuprinse practic lecții explicite despre sculptură precum și pasaje memorialistice din scrierile dlui Noguchi: "A sculptor's world" NY, Harper & Row, 1968 și "Recollections of Brâncuși", 1976 –probabil un eseu-, precum și "The Isamu Noguchi Garden Museum", NY, Harry N. Abrams, 1987), precum poate și lecții de desen (pictură guaché) în baza lucrărilor dlui. Noguchi cf. Isamu Noguchi- "Early drawings from Paris and Beijing"). Brâncuși nu era numai un super-șlefuitor, ale cărui sculpturi erau "moi" la atingere (adică perfect -incredibil- de netede, adică de finisate), ci și artistul care acorda proporțiilor cuvenite o importanță deosebită și care exploata avantajele sau dezavantajele naturale ale materialului așa cum se cuvine (căci The First Step era la fel de naivă precum materialul -ciotul din parc sau pădure- care îi slujise pentru cioplit și în care nimic nu a fost practic de prisos). Am văzut că ei se înțelegeau prin vizualizare, gestică, prin materiale și unelte (cf. Anna Chave- "Brâncuși and Noguchi. Towards a larger definition of sculpture", un studiu de cca. 40 de pagini care indică că Isamu Noguchi fusese deja schimbat –transfigurat- de vizitarea unei galerii de artă americane care găzduia în 1926 o expoziție Brâncuși, probabil cu prietena sa model Undine-Nadja). În primăvara și vara lui 1927, Isamu Noguchi sculptează o sferă de marmură decupată (secționată) aducând cu o inimă (din care e extras un sfert), după cinci luni de stat la Paris (Sphera Section, marmură, diam. 40.6 cm, 1927). O lucrare originală și rafinată, care îl exprimă perfect pe remarcabilul Noguchi. Atelierul lui Brâncuși îi va servi brito-japono-americanului drept locuință și drept galerie de artă (mai realizează și picturi abstracte. Pentru a-și respecta promisiunea față de comitetul Guggenheim, după amiezele desena și picta la academiile deschise din Paris, lucrări în general abstracte din care poate mai vindea câte ceva, iar diminețile lucra pentru Brâncuși vezi Isamu Noguchi- "Early drawings from Paris and Beijing"). În 1942, Noguchi cunoaște voluntar (probabil din solidaritate ori poate fortuit ?) un lagăr din Arizona pentru originarii japonezi, timp de șapte luni care îl scot temporar din lumea artei.

Maestrul Noguchi are ulterior posibilitatea în SUA de a-și selecta materialele cu larghețe, inclusiv după colorit (nuanțe și textură), ceea ce poate Brâncuși ar fi considerat un prisos ne-necesar sau un lux gratuit. Căci pentru Maestrul român o rădăcină de arbore secular dintr-un parc francez aruncată poate de un camionagiu francez în curtea sa putea servi drept viitor fotoliu, o creangă putea servi drept viitoare pipă, două resturi masive de stejar puteau servi drept viitori foarte utili saboți, iar un ciot contorsionat căzut putea servi drept material de creație pentru "The First Step". E adevărat, că nu se putea îmbrăca chiar în coajă de copac.

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE

Vineri, 15 Octombrie 2021 13:48 - Ultima actualizare Marți, 19 Octombrie 2021 15:51

Toate acestea indică stilul frugal (auster de viață) al Maestrului. Probabil și boasca de prună fermenta în butii cioplite chiar de maestru (dar îndoielnic, deși putea face și fierărie). Cam astfel trăia Maestrul în mijloc de Paris zgomotos.

Isamu Noguchi: <Să ai un maestru precum Brâncuși este extrem de periculos. Am fugit de Brâncuși, fiind absorbit de Brâncuși> și <Brâncuși showed me how to square a block out of limestone. This is how I learned of the honesty of sculpture as a prerequisite of overcoming the easy attractions of clay modelling, a moral duty I have never forgotten> din Isamu Noguchi- "The IN Garden Museum"; pag. 9 . Ashton descrie astfel opera Maestrului Noguchi: "Noguchi's work in the USA was always perceived to be too Oriental, or pseudo-Oriental, which was worse, and in Japan, too western"; Adică, în SUA se pot face filme orientale, iar în Japonia filme vestice: "westernuri"; în stil gorjean despre opera dlui Noguchi. Înțelegeți ceea ce doriți din acest comentariu-ironie).

Noguchi revine la Brâncuși ca pilitura de fier atrasă de un magnet: de fiecare dată când trecea prin Paris nu precupețea efortul unei vizite la maestru după 1927 (după război, în 1949). S-au văzut și în SUA la deschiderea MMA Museum of Modern Art în 1939. Realizând o grădină pentru UNESCO l-a vizitat de mai multe ori în 1956. Conform autoarei Rychlak, Noguchi vorbea pe lângă engleză și japoneză, pare-se fluent franceză, italiană, precum și ceva mai puțin bine spaniolă. Dar posibil nu chiar de la sosirea sa la Paris, învățând limba rââiților probabil acolo în cursul lui 1927. Noguchi se remarcă și ca designer de produse fabricate în serie mare ori la scară industrială ("the Radio-Nurse"; o serie de lămpi denumite Akari lamp despre una anume chiar spunea că era autentic "brâncușiană"; o masă din sticlă și probabil fier forjat sau lemn care încă se comercializează și astăzi, chiar cu succes pare-se).

Deși am amintit lucrările dlui. Isamu Noguchi, nu am avut aaces în realitate la conținutul acestora.

Scris pro-bono treisprezece octombrie 2021, trimis la sighet-online, cu ușoare revizii în aceeași dată.

Scris de Gheorghița N. Dobre și Valentin-Claudiu I. Dobre din surse scrise și internet